

lavere Lønning, trænger jo anderledes haardt til Tillæg end dem, der have en høiere. Jeg kunde have ønsket, at den høiterede Finantsminister havde kunnet stille sig anderledes til Vædringsforlaget, end han har gjort. Søvrigt skal jeg paa det Bedste anbefale Vædringsforlagets Vedtagelse. — Til Slutning skal jeg kun gjøre en lille Bemærkning med Hensyn til et andet Spørgsmaal. Jeg kan fuldstændig slutte mig til det ærede Medlem for Odense Amts 6te Valgkreds (Højmark) med Hensyn til hans Udtalelser om Bygningsafgiften.

Berg: Jeg er imod Vædringsforlaget Nr. 183 angaaende Lønningstillaget til Skolelærerne. Det ærede Medlem for Rjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Hørup) og jeg have ikke kunnet følge Flertallet her. Jeg undrer mig over, at der overhovedet har kunnet samle sig et Flertal i Udvalget om dette Forslag efter Oplysningerne og Forhandlingerne om det ifjor. Jeg finder, at dette Forslag, som skulde betegne den billigste, retfærdigste og rimeligste Maade at ordne Sagen paa, hverken vilde være billigt, retfærdigt eller rimeligt. Det er ikke billigt overfor Statskassen og maaste slet ikke billigt overhovedet at besatte sig med disse Forhold; maaste hele Forslaget, ret beset, hviler paa nogen Ubillighed, men i alle Tilfælde er det ikke billigt imod Statskassen, at den skal lave særegne Regler for at bøde paa Sogneraadens Ubillighed mod Skolelærerne og saaledes snarere styrke end svække deres Ulyst til at give disse anstændige Lønninger. Det er heller ikke billigt mod vefkommende Sogneraad, selve dette at lønne Ubilligheden med Penge, som vi skulle gjøre her; vi skulle belønne Ubilligheden hos Sogneraadene med et høiere Beløb fra Statskassens Side. Dette Forhold kan ikke betegnes som billigt, rimeligt og retfærdigt, men er i Virkeligheden det Omvendte, det omvendte Begreb, at, fordi et Sogneraad ikke har skjønsmat Die for, hvad Lærerne bør have, skal man herfra beslutte at dette Sogneraad navnlig skal hjælpes til at lønne sine Lærere. Dette Forhold kan ikke betegnes som billigt, rimeligt og retfærdigt, paa den Maade bør man virkelig ikke komme Ubillighed og Haardhed imøde. Det er heller ikke billigt mod de øvrige Lærere, som man vil tildele en vis Procent, at man siger til dem: I skulle ved en særegen Bestemmelse afstaa endel af dinne Procent for at betale til de Lærere, der leve i Kommuner, hvor man ikke vil give dem en anstændig Løn. Jeg finder derfor, som det ogsaa er oplyst under tidligere Forhandlinger, i ingen af disse Henseender Forslaget billigt, rimeligt og retfærdigt. Der bor f. Ex. en Lærer i et Sogn, han har boet der i 5 Aar, men Sogneraadet siger: Du behøver ikke mere end 500 Kr., bi kun lidt, Rigsdagen siger nok, at det er billigt, rimeligt og retfærdigt, at, fordi vi ikke give Dig Mere, skal Du dog faae Mere, saa at Du kan leve. I

et Naboegn har man bevilget Læreren over de 800 Kr., men har strengt taget ikke været forpligtet dertil, men Manden er maaste gift, og man har gjort det. Nu skal altsaa denne Mand afstaa endel af det lille Tillæg, han kan faae, for at et andet Sogn kan faae et Tilskud ud over de sædvanlige Regler. Altsaa ifølge dette Forslag paastaar man, at vi skulle besatte os med den Slags Ting. Jeg tror, at vi ere gaadede den rigtige Vej i de 3 Aar, idet vi have søgt at rette de almindelige Regler nogenlunde efter de Erfaringer, man har indvundet ved sine Overvejelser. Nu kommer man og peger paa et enkelt Tilfælde og siger: Der sidder Per og Poul bevilg saa daarlign i det, de have under 800 Kr., de kunne trænge til et noget større Tillæg, de have Familie, og de faae det ikke. Jeg siger imidlertid, at den Vej, som de Herrer bør anvise, er, at Kommunalbestyrelserne og de nærmere Foresatte skulle sige: „Kommunen er saa overbeholdt, at vi ikke kunne lønne vore Lærere saa anstændig, som Autoriteterne mene, at de bør lønnes,“ thi da er der i Kommunalloven givet den Anvisning paa at søge Amtets Bistand. Siger Amtet: Vi skjønne ikke, at dette Sogn behøver Bidrag fra Amtets Skolefond til Skolevæsenet, saa kan et saadant Sogneraad gaa videre til Regjeringen og Rigsdagen, og man kan da her skjønne over Forholdet. Kunne de Herrer komme med saadanne Tilfælde enkeltvis eller i halve Snesevis, hvor Lærernes Trang kan føres tilbage til vitterlig Uformuenhed hos Kommunen, uden at de efter Lovgivning have faaet Tilskud anvist hos Amtsraadet, kunne de forelægge sliche Tilfælde for Rigsdagen, kan Forholdet blive saaledes, at man kan sige: Det er billigt, at en saadan Orden, som disse Kommuner maa ligge i, bør støttes og kommes til Hjælp i dette specielle Tilfælde. Saa ere vi inde paa et Omraade, hvor vi kunne komme til en Beslutning i Overensstemmelse med Billighed i saadanne Sager; men at kaste den Slags Regler ud som den nu foreslaaede er efter Alt, hvad der er oplyst om denne Sag, virkelig efter min Mening at blive for billig mod Nogle, som man vil hjælpe, og derved bliver man da ubillig mod andre Lærere, ubillig efter det Begreb, jeg har udtalt, mod Sogneraadene og ubillig mod Statskassen. Jeg skal søvrigt ikke have Noget imod, om de ærede Medlemmers Forslag bliver vedtaget; thi der er en Tvivl hos mig om, hvorvidt det overhovedet fra Statskassens Side er forsvareligt at give Tillæg til Lærerne, naar der ikke gives Tillæg til lige Lønnede Statsembeds- og Bestillingsmænd. Thi er der Noget, om hvem det gælder, at de staa Statskassen og altsaa ogsaa Folkerepræsentationen nærmest, saa er det de sidste. Endnu skal jeg sige den Bemærkning til, hvad jeg allerede har sagt om Forslaget under Nr. 183, at det meget har undret mig, at de ærede Herrer,